

Краматорське вище професійне училище

РОЗГЛЯНУТО І СХВАЛЕНО

на засіданні методичної комісії
суспільно – гуманітарного циклу

Протокол № 1 від 30.08.2024 р.

Голова МК Володимир ВІННИК

ЗАТВЕРДЖУЮ

заступник директора з НР

 Ольга НОВІКОВА

30.08.2024

Методичні вказівки

до проведення семінарських занять

з навчальної дисципліни «Економічна теорія»

освітньо-кваліфікаційний рівень Фаховий молодший бакалавр

галузі знань 13 Механічна інженерія

спеціальність 133 «Галузеве машинобудування»

Розробила: Ірина СОЛВІЙОВА

викладач загально технічних дисциплін

кваліфікаційна категорія

«спеціаліст першої категорії»

Урок-семінар – це одна з основних форм організації навчального процесу, що є колективним обговоренням студентами теоретичних питань під керівництвом викладача.

Семінарське заняття пов'язане з усіма іншими формами організації навчального процесу, включаючи насамперед лекції та самостійну роботу студентів.

На семінарські заняття виносяться вузлові теми курсу, засвоєння яких визначає якість професійної підготовки студентів.

Особливістю семінарського заняття є можливість рівноправної та активної участі кожного студента в обговоренні цих питань.

Призначення уроків-семінарів:

поглибити, систематизувати та закріпити теоретичні знання, отримані учнями на лекції або в процесі самостійної роботи над певною темою (проблемою), а також проконтролювати знання студентів з тієї чи іншої теми.

Мета семінарського заняття – розвиток самостійності мислення та творчої активності студентів.

Завдання семінарського заняття:

- Закріплення, поглиблення та розширення знань студентів з відповідної навчальної дисципліни
- Формування вміння постановки та вирішення інтелектуальних завдань та проблем
- Удосконалення здібностей щодо аргументації студентами своєї точки зору, а також за доказом та спростуванням інших суджень
- Демонстрація студентами досягнутого рівня теоретичної підготовки
- Формування навичок самостійної роботи з літературою

Функції семінарського заняття:

- пізнавальна
- виховна

- розвиваюча
- контрольна

Особливості семінару:

- постійна присутність на ньому елементів дискусії, живого діалогу викладача з учнями та між учнями
- навчальні питання, які виносяться для обговорення на семінарі, не повинні дублювати матеріал лекції, але повинні зберігати тісний зв'язок з її принциповими положеннями.

Форми проведення семінарських занять:

Семінар-кологвіум - є контролюючим, проводиться з метою перевірки засвоєння цієї інформації. питання та відповіді. Запитання можна давати письмово.

Семінар – дискусія – є інформаційно-дослідним, проводиться з метою закріплення нової інформації, розвитку мислення студентів, оволодіння вмінням застосовувати на практиці знання, залучення до дослідницької роботи. Викладач ставить проблемні питання, студенти вступають у дискусію.

Семінар - конференція - є дослідженням інформації, частково контролюючим, проводиться з метою поглиблення знань, їх зміцнення, вміння логічно мислити, викладати свої думки та погляди, захищати їх, 2-3 студенти виступають з доповідями, інші беруть участь в обговоренні.

Семінар – екскурсія – є інформаційним. Проводиться з метою поглиблення знань за допомогою показу. Учні ознайомлюються з певними об'єктами, робиться аналіз побаченого викладачем з активною участю студентів.

Інші типи семінарів:

- розгорнута бесіда на підставі плану
- усне опитування студентів з питань плану семінару
- прослуховування та обговорення доповідей (рефератів)
- теоретична конференція

- семінар з обміну досвідом
- семінари з обговорення контрольних робіт
- семінар – ділова гра
- семінар «мозковий штурм»
- семінар з вирішення завдань на самостійне мислення
- семінар «круглий стіл»
- коментоване читання та аналіз документів (літератури) та ін.

Вибір виду та форми проведення семінарського заняття визначається специфікою навчальної дисципліни, змістом теми, профілем та рівнем підготовки студентів, характером рекомендованої літератури; покликаний сприяти забезпеченню найбільш повного розкриття змісту теми, що обговорюється, досягненню найбільшої активності студентів.

Структура (етапи) семінарського заняття

1. Організаційний момент

II. Вступне слово викладача, мотивація. Місце теми, заняття в курс, що вивчається. Постановка цілей, завдань. План заняття.

III. Основна частина семінару.

Заслуховування відповіді питання, доповідей, рефератів. Послідовне обговорення відповідей, рефератів, доповідей. Вироблення думок та суджень, формування в результаті дискусії правильних суджень та ін.

IV. Висновок викладача.

Підбиття підсумків заняття.

Аналіз виступів студентів, оцінка їхньої діяльності, відповіді на запитання студентів.

V. Домашнє завдання.

Методика проведення семінару

Семінар розпочинається вступним словом викладача.

Методика обговорення питань на семінарі може бути різною і залежить від його призначення, складності обговорюваних питань, підготовленості у методичному відношенні викладача та учнів, дидактичних цілей тощо.

Незважаючи на це у методиці проведення семінарів є багато спільного. Спочатку оголошується найменування навчального питання чи тема реферату, потім заслуховується виступ одного-двох учнів по суті цього питання, а потім проводиться обговорення відповідей, виступів, тобто творча дискусія щодо нього.

На проблемному семінарі викладач спочатку формулює проблему, а потім послідовною постановкою проблемних питань та заслуховуванням відповідей на них залучає студентів до активної роботи з вирішення цієї проблеми.

Поведінка викладача під час заслуховування відповідей, виступів учнів має бути демократичним, тобто. слід завжди надавати можливість тим, хто навчається, повністю висловити свої думки, не перериваючи без приводу їх виступу.

Якщо всі, хто навчається в групі, не можуть відповісти на поставлене запитання, викладач повинен спробувати надати можливість самим учням вирішити складне утруднення, поставивши питання або дати їм схему відповіді. Якщо це виявиться недостатнім, викладач має сам сформулювати відповідь.

Потім викладач організовує дискусію, для чого надає можливість студентам зробити аналіз та критичні зауваження щодо зробленого виступу, а також запропонувати їм викласти свій варіант відповіді.

Обговорення кожного питання має завершуватися коротким приватним результатом, що містить об'єктивний аналіз відповідей.

При цьому слід виділити найбільш правильні та повні відповіді, відзначити суттєві недоліки відповідей з цього питання.

На будь-якому семінарі завжди є головне питання. Викладач повинен приділити його розгляду більшу увагу та відвести для цього більше навчального часу.

Мета етапу «Підбиття підсумків» полягає в тому, щоб зробити об'єктивний аналіз та оцінити роботу студентів на занятті, виявити їх позитивні сторони та недоліки, дати рекомендації щодо усунення прихованих недоліків.

Завжди доцільно наприкінці заняття залишити 3-5 хвилин навчального часу відповіді можливі питання учнів.

Основні критерії якості семінарського заняття

Критерії оцінки змісту семінарського заняття

- відповідність змісту семінару вимогам ДГЗ та змісту робочої програми дисципліни
- якість плану семінарського заняття (повний, детальний, перевантажений тощо)
- відповідність змісту цілям семінару
- розгляд обговорюваних питань з позицій сучасних досягнень науки, техніки, культури
- розкриття органічної єдності теорії та практики
- професійна спрямованість семінарського заняття, зв'язок матеріалу, що обговорюється з профілем підготовки студентів, їх майбутньою спеціальністю
- співвідношення семінарського заняття зі змістом підручника
(Розглядається матеріал, якого немає в підручнику; матеріал, викладений частково; матеріал, викладений повністю і т.п.)
- реалізація у змісті семінарського заняття внутрішньо- та міжпредметних зв'язків.

Критерії оцінки методики проведення семінарського заняття

- логічна послідовність побудови семінару
- дидактична обґрунтованість вибору методів проведення семінару: методів активізації мислення студентів; методів контролю, методів закріплення одержуваної інформації

- використання наочних посібників. Наявність літератури, яка потрібна для роботи на семінарі.

Критерії оцінки організації семінарських занять

- відповідність семінару навчальному розкладу
- відповідність теми та тривалості семінару (кількості годин) календарно-тематичному плану
- наявність плану-конспекту та його зміст
- чіткість початку та закінчення семінару
- відвідуваність семінару студентами
- дисципліна на семінарі
- раціональність розподілу часу на семінарі
- відповідність аудиторії, в якій проводиться семінар, існуючим нормам та вимогам.

Критерії оцінки керівництва роботою студентів на семінарському занятті

- контроль за підготовкою студентами конспектів, таблиць, схем та інших матеріалів, що відображають результати самостійної роботи з літературою до семінару та під час його проведення
- мобілізація, організація та активізація діяльності студентів у ході вступного слова
- спонукання студентів до висловлювання, виступу, аналізу виступів та зауважень, зроблених під час семінарського заняття
- підбиття підсумків, коригування недоліків, оцінка роботи студентів, поради щодо покращення роботи студентів, відповіді на запитання студентів у ході заключного слова
- керування групою: здатність встановити контакт зі студентами
- постановка завдання до наступного семінарського заняття

Критерії оцінки педагогічних даних викладача

- знання дисципліни
- переконаність

- стиль проведення семінару (жвавий, з постановкою гострих питань, дискусією, монотонний, рутинний).
- характер виступу викладача під час семінару (переконливість, непереконливість, конструктивність, ступінь узагальнення матеріалу тощо)
- вміння викликати та підтримати дискусію
- культура мови, дикція
- зовнішній вигляд
- ставлення викладачів до студентів (уважне ставлення, вимогливість, байдужість тощо)
- ставлення студентів до викладача (поважне, іронічне, байдуже тощо)

Критерії оцінки результативності семінарських занять

- ступінь реалізації плану семінарського заняття
- ступінь повноти та детальності розгляду основних питань під час семінару
- ступінь реалізації умінь студентів міркувати, дискутувати, переконувати, обстоювати свої погляди
- ступінь сформованості у студентів прийомів та методів самостійної роботи з літературою
- інформаційно-пізнавальна цінність семінарського заняття
- виховний вплив семінарського заняття.

Теми семінарів з предмету «Економічна теорія»

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	<i>Семінар №1: «Відносини власності в Україні»</i>	2
2	<i>Семінар № 2: «Товар і його властивості»</i>	2
3	<i>Семінар № 3: «Конкуренція та її значення»»</i>	2
	Разом:	6

Викладач І. А Соловйова

A small, square, light brown stamp containing a handwritten signature in dark ink. The signature is stylized and appears to be the name of the lecturer, I. A. Soloviova.